

דעם

מסורת הש"ס

כל כנויי פרק ראשון נדרים

ר"ז

5

עין משפט
נר מצוה

בְּהָא אַ מַיִי פֿ"ח מַהֲלִי
מַתְנוֹת עֵינִים הֲלִי 3
טוֹשׁ"ע י"ד קִימָן רֵנָה קַעִי
:3

ב' ב' מ"י פ"ב מהלכות
נדרים הל' טו טוש"ע
ח"מ ס' רעג סעי' ח:
ג' מ"י שס הל' טו טוש"ע
שס סעי' ה:]

בז דה מיי פ"ג מהל'
ק"ש הלכה ג טוש"ע
א"ח סי' פג סעי' ג:

מוסף רע"י

ממעמד זה לקט שכחה
יפאה. שכן חלקו כל עני
רוממי ציה (שמות כז)
החטי טעני עמן (ד' ה).
בנדינא מין. דכרי הוא
סאליו אמר הינו טול
משלן סאל האנה משק
ידים מוכותם קן שזה
גסה לומר (דמיה בשום).
משכונא מין לבולי
צלמא שרי. לאתהני
מניה שאין וז לשון חסור
האה אלא משק שמטה,
סאפ' סאל מעין מנד
ואני ק' (סו). במאי
שליגי. עקיבא ורגנ
נמתתי (סו).

תוספות

[illegible]

לדקה. משום דכיון דאתקש אע"ג דלאכתביז צדיה למחלה: הפקר מאי מי אמרין היינו דדקה או לא. והאי דאין לא איש יד לשבועה או לא משום דצדיהא אימקוש כי השבוע שבועה" והיינו דתמן (לקמן ט.) כנדרי רשעים נדר צניזר קצרבן ובשבועה אלמלא יש יד לשבועה: ויד לציט הכסא. שיהא אסור לקרות בו ק"ש: **דורא מגו דדא קמיבעיא ליה.** כלומר את"ל יש זמון יש יד או אין יד: ולענין הלבד. בקדושין נקטינן לחומרא דיש יד דכיון דבעיין לא אפשריטא הוה ליה ספיקא דלורייתא ולחומרא. ובפאה ודקה כתב הרשב"א ז"ל נמי דאולינן לחומרא כיון דלסקו בחיקו וכן כתב הרמב"ן ז"ל בהלכותיו דבעיין דלדקה לא אפשריטא צדיה וסוגיין דיש יד לדקה וקיימא לן נמי דכל תיקו דאסורא לחומרא ומאי דאמר ז"ל דסוגין דיש יד לדקה היינו משום דקאמרינן אס מחלל לומר יש יד לדקה וזה אפשר הוא על דרך הרמב"ם ז"ל שפוסק בכל מקום כחס מחלל לומר. אפול בנתי דאסורא דקיימא לן נמי דכל תיקו דאסורא לחומרא וגדלה שהסכים גם כן לזה הרשב"א ז"ל ותמהני עליהם שהרי סוגיא מפורשת היא בסוף פרק הורוע והלחיים (חולין דף קלד.) שספק ממון עניים הרי הוא ספק ממון דאולינן צדיה לקולא לנעמד דממשקין תחת אמתיה" גריד שנתבאר והיה לו פרה שחשט וכו' תמן ספק ממון פטור אלמלא ספיקא לקולא ורמיניהו חורי נמלים שבתון הקמה וכו' ואינטידיך לשנוי הכא פרה בחוקת פטורה קיימא קמה בחוקת חיוב קיימא אלמלא טעמא דבחוקת חיוב קיימא הא ללא הכי ספק פטור ואס

סמס נמי אקשי ליה אצ"י והרי עייס דבחוקת פטורה ואסן איתא דספק עניים מקרי ספק איסורא כפולא פירוקא ופ"ק דיומא (דף ט:) תמן התם הנחתומין לא חייבו אותם מעשר ראשון ומעשר עני המוליא מחזירו עליו הראיה מעשר שני נפרשהו ונסקוה ויכלוה צירושלים ואס איתא מעשר עני אלא ודאי ספיקא דממון עניים לא מקרי ספיקא קר אין ספק דהוה ליה ספיקא (דממון) ולקולא ואין יד. וכן ספיקא דרבנן ולקולא: **מנודה אין לו ר' עקיבא חוכך בזה** מלשון ר' יוחי (א"ר) כלומר שהיה מטעים לחכו להחמיץ: מודה לו. ומיהו שמעין *דירות נמי למלקות אמרבו ליה לא מאי ד שאני אוכל לך כדאמר שמואל לעיל (דף ד:) גבי מופרשני קה: **משמיטתא מינך דר"ע שרי.** דאפילו אמר שאני אוכל לך דאמר משמיטתא מנכסי אמרינן ופליגא דרב קהדא אע"ג נמי שאני אוכל לך. דהאי לישנא דמנודה משמע הכי ומשמע נמי דמתרגמינן והדוה צנדהת (ויקרא טו) וסאובתה דבחוקה **אלמלא קסבר משמחתא פליגי.** דצדיקא ליה דטעמא דר"ע: **ו** ולענין הלבד לא קיימא לן כ"ר קיימא דלמחלל דלית מן שאני אוכל לך אסור ולוקה. דנתיא מינך בלחוד שרי. מנודה הרמב"ן ז"ל בהלכותיו ולא נתבדרו בזה דברי הרמב"ם ז"ל כל נכסיו כמה דתימר יחסר כל רכושו והוא יבדל וכו' (שוראין ג.) מרלא דלין טעמא דירושלמי הוא לומר שציון ששעה עצמו לא הכי היכי אמרינן משמיטתא מינך לכ"ע שרי אלא ודאי וזהו ד"ד אסור ליהנות מנכסיו אבל נדהו הדיוט מותר והיינו לא לן בפרק ואלו מגלחין (מ"ק דף טו:) מנודה שונה ונסקין לו אלים טפי אבל בחרס צ"ד בעלמא לא מיתירא ופליגי:

ה' י"ש יד
רמ"י אילימא
נמי ההוא
מר הדין ולא
קאמר או
ואת בעלמא
מי אמרינן
בפך (א) ו
פך צדקה יש
יא דאיתקש
לדפקר היינו
תמצא לומר
זה הפקר מי
שאני צדקה
אבל הפקר
בינא יש יד
בית הכסא
אמר נמי
לחשמישא
הכסא והוא
המחריץ מהו
א ליה זימון
(א) התיבעי
קות שאני
מיוך דכולי
בבמאי פליגי
במנודה

מעמד. כי דרוש ידרשנו ה' אלהיך מעמך: **לנפקותא צעלמא.** כלומר
והדקינן זח אחר ליהוי לי להוצאה ודבורא הוא דלא אסקיה דלא גמר
לדיבורו (א) דלמר עלי לנפקותא: **דכתיב צפיר.** כלשור דברת צפיר (ב) ולא
מפי דקדק (רשעים מה): **או דלמא שאני דקדק.** להכי לא יד דלא
ימעימד (ג) לנפקותא אלא לעניים אכל הפקר דהא
לנמי אפי' לעשירים חזי מי אמרת דיש
ללחן יד: יש יד לניס הכסא. היכא
דללא אמר צפירוש דלהוי בית הכסא
מי הוי הומנה ואסור להתפלל בו:
הדא מנו דהא קא מיבעיא ליה. מנו
דקא מיבעיא ליה אי זימון מועיל צפי
נמי אי אית ליה יד או לא: **מנודה**
לנמי לך. כלומר מנודה שאסור
להענותו כך אלא אסור ליהנות ממך:
ר' עקיבא היה (ד) חוכך בזה להחמיר.
כאדם שמתחכם אינך ואינך כך איהו
לא בריר ליה שיהא ודאי אסור:
לנענין מלקוט. שאם עבר אינו לוקה
כל כך ודאי לא היה מחמיר: **בגדינא**
מלך. דמשמע צפירוש דהא מנודה
לא דהיינו ודאי כלווי עלמא מנודה:
שמחא אינו כל כך כנידוי:

תורה אור השלם

1. כִּי תִדְרֹג נִדְרֵי לִי
אֱלֹהֶיךָ לֹא תֵאָחֵז
לְשִׁלּוֹמוֹ כִּי דִרְשׁ יִדְרֹשְׁנוּ
יְיָ אֱלֹהֶיךָ מִעֲמֹךְ וְהִיָּה בְךָ
חֵטָא: דְּבָרִים כָּג כב
2. מוֹצֵא שְׁפָתֶיךָ תִּשְׁמֹר
וְעֵשֶׂיתָ כֹּאֲשֶׁר נִדְרַת לִי
אֱלֹהֶיךָ נִדְבָה אֲשֶׁר
דִּבַּרְתָּ בְּפִי:
דְּבָרִים כָּג כד

הנהגות הב"ח

(א) גמ' תיבצי ליה. נ"ב
תוס' פי' כמו תיקון:
(ב) רש"י ד"ה לנפקותא
וכו' ללא גמר דיבורו דבעי
מיימר עלי לנפקותא:
(ג) ד"ה דכתיב וכו' צפין
זו צדקה דכתיב ילא מפי
צדקה: (ד) ד"ה מטנה
וד"ה ר' עקיבא נ"ב שייך
למחנותיו:

גליון הש"ס

נבם' יש יד לצדקתם קשה
 ילי הא הכין לעיל ד"ה עני
 ילי הא כח הא דמצינו
 בקדושים ואל ילי' במה
 מצינו מדרים דלמא
 דלפי' דגרים חמירי
 דנורא בעלמא חילא
 משא"כ בקדושים א"כ מאי
 מספקא ליה האם בדרקא
 דאזק דלמא כחפס צדוק
 פסירי יא ללמוד מדרים:
 בהר"ן ד"ה ולענין הלכה
 דרש ד' צדקתם ע"ז צדקה.
 כ"ן פ"ק דקדושים ד' רח
 מודה בהר"ן.
 ע"ה דר"ע דריות נבם'
 למלקות ע"י לעיל ד' ד'
 ע"כ כ"ן ד' חמי' במה
 מצינו:

הגהות הגר"א

[א] גמ' (הזמינו לבית
המרחץ מהו) תא"מ (ועי'
בזהגר"א או"ח סי' פד ס"ק
א'). והאמת יורה דרכו):

פירוש הרא"ש

[illegible][illegible]